

УДК 27-29.09(091)
821.163.41.09(091)
<https://doi.org/10.18485/godisnjak.2018.13.9>

Александра Б. Ивановић*
Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Оригинални научни рад
Примљен: 14. 09. 2018.
Прихваћен: 15. 10. 2018.

СЛУЖБА СВЕТОМ КНЕЗУ ЛАЗАРУ ПРЕМА ПРЕПИСУ ИЗ СТАРОГ СЛАНКАМЕНА

У раду се доноси издање *Службе светом кнезу Лазару* приређено на основу преписа из храма Светог Николе у Старом Сланкамену. Рукопис се посматра у односу на постојеће издање (Трифуновић – Шпадијер 1989), а нарочито према репрезентативним рукописима из збирки манастира Хиландара, Дечана, Свете Тројице код Пљеваља, као и Архива Српске академије наука и уметности.

Кључне речи: кнез Лазар, Косовски бој, химнографија, средњовековна књижевност, култ, Србљак, Стари Сланкамен, текстологија.

Жанровски и стилски разноврстан круг дела старе српске књижевности посвећених Косовском боју поетички врхуни *Службом светом кнезу Лазару*, која је од свога настанка у деценијама након кнежеве погибије, па све до деветнаестог века, доживела врло велики број преписа, чак и након штампаног издања *Србљака* владике Синесија Живановића.¹ У досада најобухватнијој студији која се бави кругом косовских књижевних списа,² Ђорђе Трифуновић разматра симболику десет песничких и прозних дела, те тако и *Службе*, посвећујући посебна поглавља симболици

---

* aleksandraivanovic@outlook.com

¹ Ово је издање штампано у Римнику 1761. године под насловом ПРАВИЛА МОЛЕБНАА С[ВА]ТЪХЪ СЕРБСКИХЪ ПРОСВѢТИТЕЛЕИ (тзв. Римнички Србљак).

² Реч је о студији која је објављена као приређени рукопис докторске дисертације Ђорђа Трифуновића (Трифуновић 1968).

Лазареве беседе и молитве, хора ратника, боја, победе и венаца, плачева, и природе.

Посебно драгоцен део ове студије јесте преглед обимне рукописне грађе службе, као и кондака и тропара посвећених кнезу Лазару, који садржи попис тридесет и три различита преписа. Према речима самог аутора, попис је начињен на основу већ постојећих описа и личног прегледања рукописних збирки, и он није предочен као потпун (Трифуновић 1968: 242). Темељном стилистичком анализом, Ђ. Трифуновић затим долази до изузетно вредних закључака о постојању три круга преписа и три различита аутора, и дијахронију настанка овога дела доводи у везу са уобличавањем култа посвећеног светом кнезу Лазару, у периоду од две деценије након кнежеве смрти. Овим увидом он објашњава узроке неслагања међу преписима у погледу три различите мале вечерње: у првој деценији након преноса Лазаревих моштију, на богослужењу су употребљавани текстови мале вечерње другог и трећег круга, настали у две различите средине, а након 1402. године непознати писац саставио је читаву службу, задржавши из мале вечерње другог круга само последње три строфе. Потоњи преписивачи службе користили су се овим целивитим богослужбеним текстом, у који су додавали мале вечерње из преписа другог односно трећег круга (Трифуновић 1968: 193–199). Тиме се и датирање дела помера дванаест или четрнаест година касније у односу на датирање Ђорђа Сп. Радојичића, који је настанак списа везао за време непосредно након преноса Лазаревих моштију у манастир Раваницу (уп. Радојичић 1960: 328–329; Радојичић 1962: 85).

Ови значајни истраживачки увиди добили су свој епилог у издању *Службе* које су сачинили Ђорђе Трифуновић и Ирена Шпадијер (1989: 193–221).³ Услед недостатка поузданог археографског описа комплетног рукописног наслеђа, аутори одабирају девет репрезентативних преписа из поменута три круга, на основу којих пружају општи текстолошки увид у најзначајнији део рукописне традиције. Након темељне текстолошке анализе, они се одлучују за старији хиландарски препис (скраћеница: X 482) као основни текст издања, будући да он чува најпотпуније литургијски уобличен текст и да се у текстолошком упоређивању показао блиским преписима из сва три круга. Како је реч о издању које у тренутку свога

³ Овом издању службе претходило је издање у *Србљаку* (Србљак 1970: 129–199), у коме су предочени оригинални поетски делови *Службе светом кнезу Лазару*, на српскословенском језику у фонетској транскрипцији, са пратећим преносом на савремени језик. *Србљак* из 1970. године био је намењен широј читалачкој публици и стога није обухватао текст у целовитој богослужбеној форми.

настанка није могло обухватити све постојеће преписе *Службе*, коначни задатак да се она сагледа у свој својој литургијској, текстолошкој и поетичкој сложености, још увек остаје отворен. У остваривању тог подухвата посебан значај имају открића нових преписа: они увек изнова бацају светлост на постојећу химнографску грађу, доприносећи потпунијем разумевању песничког дела.

Текстолошко уобличавање показује у којој мери је средњовековно књижевно дело „отворено дело”⁴, динамично у својој историјској судбини која у знатној мери зависи од генерација читалаца, редактора и истраживача. Издавање текста показује се у том смислу као са-стваралачки поступак, отварајући сваки пут нови простор за даља филолошка истраживања. Оно је суштински неодвојиво од књижевнокритичког сагледавања и тумачења дела.

Један од преписа *Службе светом кнезу Лазару* који још није био познат у време састављања поменутог издања, јесте и препис из цркве Светог Николе у Старом Сланкамену. На постојање овога састава скренуо је пажњу научне јавности Петар Момировић, у чланку објављеном у истом зборнику као и издање *Службе* (Момировић 1989: 229–234). Стога ће сврха нашег рада бити издање текста преписа према Момировићевом опису и фотографијама, а у односу на постојеће издање Ђ. Трифуновића и И. Шпадијер. Тиме се жели допринети већ досегнутим текстолошким знањима о *Служби*, и, колико је могуће, употпунити дијахронијски мозаик настанка овог књижевног дела и његових многобројних преписа. Због важности за природу овога рада, доносимо, према Петру Момировићу, археографски опис рукописа из Старог Сланкамена.

Препис *Службе кнезу Лазару* аутор је пронашао у склопу штампаног Празничног минеја Божидара Вуковића, издатог у Венецији 1538. године. Служба се у штампаном кодексу нашла као део посебног, неповезаног фрагмента рукописа од 22 листа. Уметнути рукописни фрагмент садржи на првих тринаест листова *Службу светом кнезу Лазару*, а затим на наредних девет Изабране псалме „кад се поје полијелеј на Господске, Богородичине и велике светитељске празнике”. Сама *Служба* састоји се из мале и велике вечерње и јутрења, а садржи и пролошко житије након шесте песме канона. Текст се прекида на недовршеном светилну, те му

⁴ Иако је Умберто Еко у књизи *Отворено дело* из 1962. године разматрао проблеме авангардне уметничке праксе, сматрамо да овај термин у једном ширем смислу може бити употребљен и у контексту поетике средњовековног књижевног дела, као својеврсног отеловљења текстолошки никад довршене, вишезначне форме (Еко 1965). У овој формулацији ослањамо се на недавно објављена промишљања И. Шпадијер о везама средњовековља и савремене уметности (Шпадијер 2018: 77–93).

на крају недостају хвалитне стихире. Петар Момировић претпоставља да је фрагмент извађен из старијег рукописног минеја за јуни, а на основу водених знакова (кардиналски шешир сличан Брикеу бр. 3461, на, додуше, пуној и слабо транспарентној хартији) он рукопис датира у време око 1515. године. На основу историјских околности у другој половини XVI и у XVII веку (разарање Сланкамена и пустошење цркве), као и на основу записа винчанског јеромонаха из 1720. године, на корици Празничног минеја, П. Момировић закључује да је овај рукописни прилог можда донет из некадашњег манастира Винче код Београда. Текст *Службе* исписала је иста рука, полууставом, црним мастилом, а иницијале (мале, средње и велике), заглавља и напомене цинобером (киноваром). Димензије текста су $22,2 \times 12-12,5$ cm. Писмо садржи неколико слова која нису честа у другим рукописима тога времена: нпр. угласто троугаоно слово О, обично (не увек доследно) на почетку речи, док је овално О у средини и на крају речи. ѿ (от) је у иницијалима, а често и на почетку речи развучено широко, са незнатним испупчењем средњег дела. Мало т пише се редовно тростубачно, ређе са скраћеним десним краком, а велико Т обично. Остали облици слова, као и скраћенице, лигатуре и титле, уобичајени су. Рецитативне тачке су ниско постављене, а запете ретке и неуочљиве (Момировић 1989: 229–232).

На основу овог садржајног описа, као и фотографских репродукција које је П. Момировић приложио раду, потрудили смо се да саставимо ново издање текста *Службе*. То смо чинили упоређујући овај препис (у даљем тексту означен скраћеницом С) са постојећим издањем текста и рукописима које је оно обухватило. Сажету листу репрезентативних преписа са скраћеницама доносимо овде према издању Ђ. Трифуновића и И. Шпадијер:

1. Зборник житијно-литургијских списа манастира Хиландара, број 382, из 1536. године (X 482)
2. Минеј за јун манастира Дечана, број 39, део са *Службом светом кнезу Лазару* потиче из последње четвртине XV века (Д 39)
3. Србљак манастира Хиландара, број 509, из 1642/1643. године (X 509)
4. Богородичник Музеја Српске православне цркве, број 180, из времена око 1560–1570. године (М 180)
5. Минеј за јун Архива САНУ, број 290, из последње деценије XV века (А 290)
6. Изабране службе светитељима Архива САНУ, број 142, из 1693. и 1694. године (А 142)

7. Минеј за јун манастира Свете Тројице код Пљеваља, број 55, средина XVI века (П 55)
8. Србљак Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” у Београду, Рс 48, из 1725. године (У 48)
9. Зборник с катавасијама Музеја Српске православне цркве, збирка Радослава Грујића, број 87, средина XVII века (Г 87) (Трифуновић – Шпадијер 1989: 194–195).

Као што се може приметити, наведени преписи *Службе* нису дати у хронолошком низу, већ према њиховом разврставању у три поменута круга преписа. При томе нарочит значај за текстолошку анализу и разумевање химнографског усложњавања имају првих седам преписа – прва три припадају првом кругу, наредна три другом, а као представник трећег круга узима се препис под бројем 7. На основу ранијих закључака изнетих у студији Ђ. Трифуновића, а уз сагледавање свих разночтенија, аутори издања закључили су да међу службама првог и другог круга нема већих материјалних одступања, док се служба трећег круга разликује пре свега у преношењу канона Пресветој Богородици. У њој се из канона заједничког службама првог и другог круга преузима само прва песма, док су остале песме канона Пресветој Богородици пренете из другог циклуса (од уторка навече), чиме се овај део службе усклађује са темом мучеништва обликованом у првом и другом канону светом кнезу Лазару (Трифуновић – Шпадијер 1989: 196). Подстакнути овим великим текстуалним разликама, аутори се одлучују да у издању, поред текста целовите службе према препису X 482, као и текстова мале вечерње другог и трећег круга према преписима М 180 и П 55, донесу у прилогу и текстуални одломак канона из репрезентативног преписа трећег круга, П 55.

Након овако обухватних увида и богате текстолошке грађе издања, подухват приближавања препису службе из Старог Сланкамена, и накнадном издавању његовог текста, био је умногоме олакшан. Требало је сам препис С најпре пажљиво рашчитати, пратећи како се текстуалне разлике у односу на постојеће издање службе уклапају у схему преписа и њихових односа. Затим, темељним сагледавањем структуре у њему садржаног богослужбеног текста, одредити којем би кругу од три наведена он могао припадати. Разлике које смо овом приликом бележили, навеле су нас на закључак да се препис С према својој малој вечерњи уклапа у први круг преписа, заједно са X 482, Д 39 и X 509. Након заглавља у коме стоји да се прославља памет светог кнеза Лазара („Месеца јунија 15, памет светог и блаженог кнеза Лазара, бившаго самодршца васеје српскије земље”), служба започиње малом вечерњом, стихирама светом кнезу Лазару, гласа

првог. Затим следи „слава” гласа осмог, богородичан, стихире „на стиховно”, потом „слава и ниња”, богородичан, тропар светоме гласа трећег, и затим још један богородичан. Поменути структура карактеристична је управо за три преписа првога круга, с том разликом што се у малој вечерњи у Д 39 након почетних стихира јавља „слава” гласа другог. Стога са сигурношћу можемо рећи да С припада првом кругу преписа. У малој вечерњи овога круга препис из Старог Сланкамена највише се слаже са Д 39, а у нешто мањој мери и са преписима Х 482 и Х 509. Преписи С и Д 39 се од Х 482 и Х 509 одвајају неколиким разликама: у питању је проширење „и мученија венцу сподоби се”, један другачији богородичан и један који недостаје. Поред мање значајних испуштања односно додавања речи у односу на Х 482, у препису С уочавају се, у овом делу службе, превасходно инверзије, и мање значајне морфолошке и фонетске разлике.

У целини од велике вечерње, до дела где се препис С окончава и где му недостају хвалитне стихире, преписи службе показују следеће односе: С је и даље најближи Д 39 из првога круга, затим препису Х 509, посебно у канону пресветој Богородици, а потом и Х 482, више у канону светом кнезу Лазару. Између преписа из Старог Сланкамена и дечанског преписа има готово три пута више текстолошких подударана, него између преписа С и Х 482, а два пута више него у корелацији преписа С и Х 509. Када је реч о другом кругу, С има подједнако добру везу са свим преписима: најближи је А 290, А 142, а затим и М 180. У најмањој мери слаже се са преписом трећег круга, П 55. На неколико места препис С близак је Д 39, Х 509 и уједно свим преписима из другог и трећег круга, а управо на тим местима разликује се од Х 482. Поред већ посведочених изостављања, као и фонетских и морфолошких разликовања, срећу се и неке значајније лексичке разлике. На почетку велике вечерње, у стихирама другог гласа, као епитет уз реч *сѣп'гѣи* у Х 482 долази реч *цр(ь)ковныѣ*, док у преписима С, Д 39, М 180, А 290 и А 142 следи реч *ц(а)рств'нѣ*, много више уклопљена у поменуту песничку слику: „скиптри црковније⁵ варучајет ва земаљних, ва небесних же царство вечноје тебе свете дарова”. На сличан начин у стихири неколико редова ниже, у делу: „безбожноје нашаствије на те устрми се на благочастији виде те гобзујушта са страхом, хотеште то расхитити јакоже зверије немилостиви” једино у Х 482 срећемо реч *страхом*, док препис С као и читав низ преписа (Д 39, М 180, П 55) чува облик *стаадом(ь)* који се у датом песничком склопу чини много смисленијим. Таква је и наредна лексичка разлика у истој стихири: *он(о)го* као атрибут уз Давида у Х 482 на месту речи иного у преписима С, М 180, А

⁵ Сва подвлачења у цитатима из српскословенског текста службе су наша.

290 и А 142 – логичнијим се показује други пример, будући да је Лазар као „нови Давид” победио управо „другог” Голијата. Путем ових примера се може закључити да препис С показује већу блискост старијем дечанском препису и преписима другог круга, не следећи издање Х 482 у избору наведених лексема, за које се може рећи да више делују као преписивачка омашка и непотпуно разумевање предлошка. У даљем тексту Службе, у свим њеним песничким облицима, среће се још таквих лексичких разлика, као на пример: бл(а)гостію (Х 482) – бл(а)г(о)д(а)тію (С); оустрон (Х 482) – сътворн (С, Д 39, Х 509, М 180, А 290, А 142, П 55); с(ы)на (Х 482) – сп(а)са (С, Д 39); єдиноплѣмennyн (Х 482) – нноплѣмennyн (С); Бл(а)гозрачїемь (Х 482) – Бл(а)горачїемь (С, Д 39); жнлице (Х 482) – прїетнлице (С, Д 39, Х 509, М 180, А 290, А 142, П 55); бл(а)гоподатнѣ (Х 482) – бл(а)гоподателнѣ (С); разо-уднаа (Х 482) – бл(а)гозрачїнаа (С, Д 39, М 180, А 290, А 142, П 55) и сл. Синтаксичке разлике огледају се тек у неколико инверзија и различитих конструкција у односу на издање текста, и оне не утичу битније на песнички лик дела. Неколико изузетака представљају синтаксичко-лексичка разликовања у следећим примерима:

добродѣтелии словѣ быст (Х 482) – добродѣтелиенно се быс(ть) (С, Д 39);
 къ чл(овѣ)къмъ приблнжн се (Х 482) – съ чл(овѣ)къмъ пожнве (С, Д 39, Х 590, М 180);
 славноє ти съдотренїє · н прославнх чл(овѣ)колюкѣ непостнжндою ти слнх ∴ (Х 482)
 – съ(до)трѣнїа твоєго таннство разѣ: (Д 39, М 180, А 290) – съдотренїа твоєго таннство ·
 разѣмѣх дѣла твоа · н прославнх твоє б(о)ж(ь)ство (С);
 ємоу же зовець · б(лаго)сл(овн)те (Х 482) – ємоу же зовець · в(ь)са дѣла г(о)с(под)на г(оспод)а
 понт(е) (С);
 н вѣсакое нѣждн злобнн (Х 482) – н вѣ в(ь)сакон нѣждн злобнн (С).

Када је реч о другим текстуалним одступањима, ваља напоменути и да су из преписа С изостављена три чтенија након „славе” гласа шестог у великој вечерњи, које налазимо у тексту издања према препису Х 482, а богородичан који им претходи дат је само у свом почетку. Препис С на том месту доноси богослужбено упутство да се богородичан тражи у Служби светом Георгију, а паримије у Служби светих четрдесет мученика. На још једном месту изостављен је богородичан у преписима С, Д 39, Х 509, А 290, А 142, а налазимо га у Х 482.

У препису С на маргинама се могу видети ознаке за богословске врсте, нарочито за богородичне, што смо уносили у одговарајући део текста. Разнолике графеме за слово „о” (угласто троугаоно и овално „о”) уједначено смо преносили у издању као овално „о”. Грађа у критичком апарату обухватила је фонетске и морфолошке разлике, варијанте интегритета (испуштен односно допуњен текст), синтаксичке варијанте

и варијанте реда речи. У издању доносимо целовит текст службе, осим синаксарског житија светог кнеза Лазара, које се налази у препису С у канону после шесте песме, иза кондака и икоса. Реч је о делу другога писца и самосталном спису, те нам житије није потребно за самостално сагледавање службе. Како је реч о рукописном фрагменту за који не постоји пагинација, сачинили смо нашу условну пагинацију и унели је у текст издања. На одређеном броју места рукопис је делимично оштећен, те смо у издању недостајући део реконструисали према препису X 482 из текста постојећег издања. Овај поступак, као и преписивачева повремена испуштања слова, обележавали смо стреластим заградама. Све скраћенице означене титлом разрешаване су у полукружним, а уколико су без титле, у угластим заградама. Надредна слова спуштана су у ред. Надредни знаци су изостављани, осим када означавају бројну вредност, најчешће у случају када обележавају црквене гласове уз ознаку песничке врсте. С обзиром на посебан значај који има за сагледавање химнографског текста, задржана је изворна пунктуација (тачка на доњој линији и на средини реда, као и зарези). Брух-цифре у српскословенском тексту упућују на напомене, а делови текста од две и више речи између звездице и брух цифре чине одломак на који се односи напомена под одговарајућим бројем.⁶

ЛИТЕРАТУРА

Бјелогрић и др. 1986: В. Бјелогрић, Т. Поповић, И. Шпадијер, „Скраћенице најстаријих српских рукописа”, *Археографски прилози* 8, 39–61.

Еко 1965: У. Еко, *Отворено дјело*, Сарајево: Веселин Маслеша.

Момировић 1989: П. Момировић, „Непознати препис Службе светом кнезу Лазару у Старом Сланкамену”, *Свети кнез Лазар. Споменица о шестој стогодишњици Косовског боја. 1389–1989*, Београд: БИГЗ, 229–232.

Радојичић 1960: Ђ. Сп. Радојичић, *Антологија старе српске књижевности (XI–XVIII века)*, Београд: Нолит.

Радојичић 1962: Ђ. Сп. Радојичић, „Почетак косовске легенде”, *Летопис Матице српске*, 1962 (390), 85–88.

Србљак 1761: ПРАВИЛА МОЛЕБНАА С[ВА]ТЫХЪ СЕРБСКИХЪ ПРОСВѢТИТЕЛЕИ (Римнички Србљак), приредио Синесије Живановић, [Римник]

⁶ У издавању преписа из Старог Сланкамена водили смо се начелима која су примењена у постојећем издању службе чији су аутори Ђ. Трифуновић и И. Шпадијер. У разрешавању скраћеница ослањали смо се на решења у раду Весне Бјелогрић, Тање Поповић и Ирене Шпадијер (1986: 39–61).

Србљак 1970: *Србљак. Службе, канони, акатисти*, 2, приредио Ђ. Трифуновић, превео Д. Богдановић, превод редиговали Д. Богдановић и Ђ. Трифуновић, Београд: Српска књижевна задруга.

Трифуновић 1968: Ђ. Трифуновић, *Српски средњовековни списи о кнезу Лазару и Косовском боју*, Крушевац: Багдала.

Трифуновић и Шпадијер 1989: Ђ. Трифуновић и И. Шпадијер, „Служба светом кнезу Лазару”, *Свети кнез Лазар. Споменица о шестој стогодишњици Косовског боја. 1389–1989*, Београд: БИГЗ, 193–221.

Шпадиер 2018: И. Шпадиер, „Несходные подобия’: Средневековые и современное искусство”, *Текст и традиция*, т. 6, Санкт-Петербург, 77–93.

Aleksandra B. Ivanović

*SERVICE FOR SAINT PRINCE LAZAR ACCORDING TO THE MANUSCRIPT
FROM STARI SLANKAMEN*

Summary

This paper offers an edition of the Old Church Slavonic text of the *Service for Saint Prince Lazar*, based on the manuscript from St. Nicholas Church in Stari Slakamen, Serbia (according to the paleographic description and photographs of the manuscript published by Petar Momirović). The text of the manuscript is examined with regard to the existing edition by Đorđe Trifunović and Irena Špadijer, and analyzed principally in comparison with representative copies of the *Service*, found in codices H 482, H 509 and D 39 (from monasteries Hilandar and Dečani), as well as codices P 55 (from the Holy Trinity Monastery near Pljevlja), A 290 and A 142 (from the Archive of the Serbian Academy of Sciences and Arts). By investigating the phonetic, morphological, lexical and syntactic differences between textual variants of the *Service*, this paper shows that the copy from Stari Slankamen (marked as S) is very close to the one found in D 39, thus belonging to the so-called first cycle of copies of the *Service*, along with H 482 and H 509. The act of attending to minute discrepancies between the variants reveals that the medieval text is a dynamic and „open” literary work, whose form is perpetually shaped by different readings, redactions, and publications. Discoveries of codices are thus regarded as fundamentally important: they cast new light on the hymnographic tradition, contributing to the understanding of its liturgical, textual and poetical complexity.

Keywords: prince Lazar, Battle of Kosovo, hymnography, medieval literature, cult, Srbijak, Stari Slankamen, textual criticism.

СЛУЖБА СВЕТОМ КНЕЗУ ЛАЗАРУ (Храм Светог Николе у Старом Сланкамену)

(1а) Мѣсѣца юнѣ : ѿ : память⁷ с(вѣ)т(а)го н бл(а)женнаго кнеза лазара .
блѣшаго самодръжца всеѣ сръбскіе земли⁸.

На малѣн⁹ в(е)черны¹⁰ · *на г(оспод)н възвах¹¹ . ст[н]х[н]ры . гл(а)с(а), ѿ . ѿ
под[обнь] · н(е)б(е)снм(ь) · чинм(ь) · ~

Н(е)б(е)снм(ь) чинм[ь] радованіе · н на земли чл(овѣ)комъ д(ь)н(ь)сь новое
веселіе . видѣше те на н(е)б(е)сныхъ крѣстахъ¹² въз(ь)летѣша . н възвѣща въ желаніа
ти радостно · н славн б(о)ж(ь)ствнїе наслаждающа¹³ се лазаре · ~ ѿц[н]

Корѣне бл(а)гаго, бл(а)жаншїа ѿтрасль бнль еси · при источникѣхъ бл(а)гочестїа
насаждень . дрѣво пл(о)довито в(ь)сакъ видѣ *добродѣтелиенно се быс(ть)¹⁴ . и сего
въ вѣмѣ насадителю · н творцѣ своему ѿтдалъ еси ·

Данїи ти талантъ дрѣжавни б(о)гомѣдре . възрастнль еси сѣмѣемъ бл[а]г[о]д[ѣ]тїю,
яко пастиръ добръ · о немѣже н кровь свою излїалъ еси лазаре · тѣмѣже слнш(н)шн¹⁵
бл(а)гн рабе н вѣрнїи . вѣнчанъ въ радость г(оспод)а своего ·

сл(а)ва, гл(а)с(ь), ѿ.¹⁶

Прїидѣте съборн вѣрныхъ . мѣдраго почтѣм(ь) лазара въ пѣснѣхъ . вѣрою бо томѣ
бл(а)гоугодн . *н м(о)у(ч)енїа венцѣ сп(о)доби се¹⁷ · н съ агг(е)ли селїенїе яко стежа ·
емоу же любовїю выпїемъ . прїиди н стани съ нами с(вѣ)те . н прѣдначинан трьжьство
памяти твоеѣ . н м(о)ли х(рист)а б(о)га о д(о)ушахъ нашихъ · ~

Все ѡпованїе мое к тѣбѣ възл(а)гаю м(а)ти б(о)жїа ·¹⁸

н н(ы)н(ѣ) бо(городнчнхъ)¹⁹

на ст[н]х[о]вно · ст[н]х[н]ры, гл(а)с(ь). ѿ. под[обнь] домѣ ефраѳовѣ ·

Прїидѣте людїе трнсьставное славеце б(о)ж(а)ство · трьжьство похвалнѣ
свѣршнм(ь) новаго лазара · славеце того яко б(о)жїа оугодника ·

с(тн)х(ь), праведник(ь), ·²⁰

⁷ послѣдованїе въ память X 482.

⁸ Инверзія X 482.

⁹ малон X 482.

¹⁰ в(е)чернїе X 482.

¹¹ Нема Д 39.

¹² гроуѣхъ X 482.

¹³ наслаждающн X 482.

¹⁴ добродѣтелиен словѣ быст X 482, добродѣтелиенно се быс(ть) Д 39.

¹⁵ слншн X 482.

¹⁶ ѿ Д 39.

¹⁷ Нема X 482, има Д 39.

¹⁸ Нема X 482, има Д 39.

¹⁹ Слѣди другн богородчан бл[а]д[ѣ]ч[н]це прїиди м(о)лїенїа рабѣ своихъ . н нѣбави нас(ь) ѿт всакоѣ
нѣждѣ н скрѣбы · X 482.

²⁰ сл. ѿм. яко фїнїхъ · X 482; другн стнхъ Насаждень въ домѣ г(о)с(под)ны: — Д 39, X 509.

Добротамин добродѣтелиен одѣав се прѣвѣи . м(оу)ч(е)нїа же вѣнцемь оукраси се послѣжде . краснь въ славѣ своемъ бл(а)д(ы)цѣ прѣдстониши . *насажденъ²¹ .

Праведником(ь), н м(оу)ч(е)нником(ь) оукрашенїе . ц(а)рствоующим(ь) (1б) похвало н своемъ от(ь)ч(ь)ствоу, <прїи пѣнїе съ> вѣрою те славецѣиныхъ .

сл(а)ва, н н(ы)н(ѣ) . *под[обнь], то(жде).²² .

Домъ те прѣнстѣ б(о)жїа прѣмъдрос(тъ) обрѣтши . отъ крѣви твоихъ ч(и)стныхъ(ь) въплъщает се д(ѣ)во . н по рождѣствѣ те негѣннѣ показа .

троп(арь), гл(а)с(ь), ї. под[обнь]²³

Красотѣ въжделевъ славн б(о)жїе . въ земльнѣи томъ бл(а)гоугоднѣ еси . н порѣчени тн талантъ въздѣлавъ добрѣ²⁴ хр҃гоубнѣ еси . о немъ же н подвижа се до крѣви . отнѣ же н мѣдоу болѣзнѣи своихъ, іако м(оу)ч(е)нникъ прнелъ еси отъ х(ри)ста б(о)га . егѣже м(о)ли сп(а)сти се поущимъ те лазаре .

бо(городнѣи), красотѣ д(ѣ)вс(т)ь(ва) .²⁵

На великѣи²⁶ в(е)черны : ст(и)х(о)лог(їа) . бл(а)женъ мѣждѣ . на г(оспод)и възвахъ(ь) . <п>ос(тавнмъ) с(тн)хъ(ь), ї. н поемъ(ь) ст[и]х[и]ры . гл(а)с(ь), ;

под[обнь], егда отъ дрѣва сп(а)се²⁷.

Егда вѣрою н любовїю истинною . вьс(ь) прнсконѣ еси себѣ давшомъ те б(о)гоу . н скровнцѣ добродѣтелиемъ іако обрѣте се . тогда же н вышны хр҃гобою славою прославляетъ те . сквптрн ц(а)р(ь)ствнїе²⁸ върѣаетъ въ земльнѣи . въ н(е)б(е)снѣи же ц(а)р(ь)ство вѣчное тебѣ с(в)е(т)е дарова .

Егда промншленїемъ в(ь)свѣдѣнїаго очесе . т(е)бе дрѣжава въроути се стада х(ри)с(т)ианнѣи . тогда недрѣманно око о немъ нмѣла еси . н іако бѣдрн пастнрь трѣди се до смрти . сего рад[и] слышши, добри дѣлатели н вѣрнїи . о мал(ѣ) вѣрнѣ іако быс(тъ) . надъ мног(и)мн те поставлю .

Егда безбожное нашѣствїе на те хстрѣи се . въ бл(а)гоути бо видѣ те говѣзюща съ стадомъ²⁹ . хтеще то расхитити . іакоже звѣрїе нем(и)л(о)стнѣи . тогда ты с(в)е(т)е д[а]в[и]дѣ новн іавн се . съ протнвленїемъ . н іакож(е) много³⁰ голнафа съ множѣствїи ездыкъ поразила еси . н іако (2а) <мѣч(и)къ к>рѣви ради побѣднмъ вѣнцемъ хвезе се .

²¹ Нема X 482. Уместо тога следи ум. ст[и]х, іако кнѣрь нж(е).

²² бо(городнѣи), под[обнь], тожд[е] X 482.

²³ Нема X 482.

²⁴ Инверзија X 482.

²⁵ Следи, цео, други богородичанъ тебѣ ходатанцъ сп(а)сенїю рода нашего . въспѣваемъ б(о)городн(и)це д(ѣ)во . плѣтїю бо еже нс тебе прошѣдъ с(ы)нъ твои н б(о)гъ нашъ . кр(ь)стнѣю прнелъ стр(а)ст . н нзбавнѣи с(ь) нас(ь) нздъ нстѣнїа . іако чл(овѣ)колюбъ цѣ . X 482. Цео богородичанъ недостаје и у Д 39.

²⁶ велицѣи X 482.

²⁷ велицѣи X 482.

²⁸ цр(ь)ковнѣи X 482; ц(а)рствѣнїе Д 39, М 180, А 290, А 142.

²⁹ страхомъ X 482; стадомъ(ь) Д 39, М 180, П 55.

³⁰ он(о)го X 482; много М 180, А 290, А 142.

нн(ы) ст[н]х[н]ры, гл(а)с(ь), ѿ. под[обнь] · о прѣславное *чюдо³¹ ·

ѿ прѣславномѣ чюдесн · лнкѣствѣють д(ь)н(ь)сѣ агг(е)лы на н(е)б(е)сн³² · н чл(о)в(ѣ)цн на землы · въ памѣть новаго лазара · агг(е)лы вѣнчавають того яко побѣдителя · чл(о)в(ѣ)цн же пѣнїе сѣ похвалою приносятъ · чюдеще с(е) н г(лаго)люще · ѿ како теченїе свое съверши · ѿ несказанномѣ ти веселїю прѣмоудре · емоудре припоиши ти сѣ въ истинѣ сп(о)добн се ·

ѿ днвномѣ чюдесн · что бо нар(е)чем те чюдн · праведника, яко заповѣдн б(о)жїе на землы съхраннѣ еси · м(оу)ч(е)ника ли, яко неправеднѣ глава твоѣ ѿтсѣче се · въ обонх бо бл(а)гоугодннѣ еси б(о)г(оу) · н сѣ агг(е)лн селенїе стѣжаль еси · ѿ нензг(лаго)ланномѣ ти селенїю лазаре · въ нѣ же те въсели х(р)стос · яко м(оу)ч(е)ника ч(ь)стна ·~

ѿ прѣславномѣ чюдесн · ѿ днвномѣ прѣмененїю · н прославленїю деснице внишаго · еже на тебѣ съдѣла г(оспод)ь прѣбогате лазаре · нже н по съмрти те прослави своего згодника · твоѣ бо ч(ь)стное тѣло въ гробѣ леже не растлы ѿтнѣ · н бл(а)гоухаемо являютъ оубѣрае в(ь)сѣх(ь) каковїе почьсти полъчнѣ еси · н слава юже стѣжа на н(е)бес(ѣ)хъ ·

слава гл(а)с(ь), ѿ.

Кто тебѣ не зблагнѣ въдраго дѣлателя заповѣден б(о)жїих · или кто не похвалитъ всекрасное твоѣ житїе · събралъ бо еси яко же чѣла любодѣлаа многоцвѣтїе добродѣтели б(оу)доущю славу искїи земельнѣ измѣннн · око слѣпнѣ, нога хро~мнѣ · жьзль старости · всѣмъ всакъ бнѣ еси м(н)л(о)стивною рзкою · м(оу)ч(е)ннѣ же вѣнцемъ главѣ свою зкраснѣ еси · х(р)с(т)оу б(о)г(оу) прѣдстони · т(о)го слави наслаждае се · еможе н м(о)лн се м(о)лнн те лазаре моудре³³ · трѣдѣм твоимъ (2б) вѣчновати въ тишинѣ · <н сп(а)сти се д(оу)шамъ нашимъ ·>

н н(ы)нѣ бо(городннѣ)

Кто тебѣ не бл(а)житъ в[ь]сес(ве)таа <дѣво>³⁴

нши въ слоужбѣ с(ве)т(о)го георгїа · н паремїе нши, въ слоужбѣ, с(ве)тнх, ѿ. м(оу)ч(е)ннѣ ·³⁵

*на антїн · ст[н]х[н]ра · ѿ · храмѣ · таж[е] · с(ве)т(о)мъ · гл(а)с(ь) · ѿ ·³⁶

³¹ Нема X 482.

³² н(е)б(е)сѣх X 482.

³³ Инверзија X 482; м(о)лнн те лазаре моудре Д 39, X 509, М 180, А 290, А 142, П 55.

³⁴ Следи уметнуто или кто не въспоетъ безъсѣменное твоѣ рождество · безълѣтны бо ѿт ѿ(тѣ)ца вѣсїавъ с(ы)нъ единородны · тѣжде ѿт тебе ч(н)стыя проиде нензр(е)ченно въплъшь се · ис(тѣ)ствомъ б(о)г(у) сы · н ис(тѣ)ствомъ бывъ чл(о)вѣкъ нас(ь) радн · не въ двѣ лица раздѣлаемъ нъ въ двонци ис(тѣ)ствьне сылнтно познаваемъ того м(о)лн ч(н)стаа н въсебл(а)женна · пом(н)ловати се д(оу)шамъ нашимъ ·~ X 482. Само почетак и у А 290.

³⁵ Уместо тога стоїи въходъ, прок(н)менъ, д(ь)ноу · таж[е] чѣтенїа X 482. Следе уметнута три чтенија.

³⁶ на антїн, ст[н]х[н]ры, глас(ь) „а X 482; на антїн · ст[н]х[н]ра · ѿ · храмѣ · таж(е) · ст[н]х[н]ры с(ве)т(о)мъ глас(ь) · ѿ · Д 39, М 180, А 290, А 142.

Съборн празнолюбныхъ в[ь]си прїидѣте . новн бо лазарь нас(ь) д(ь)н(ь)сь .
внсокии(ь) проповѣданїемъ въпїеть съзикае³⁷ на трапезѣ д(оу)ховнѣю . съ тыщанїемъ
веселеще с(е) тыцемъ . н память скончанїа его почътемъ . славеще того тако б(о)жїа
ѹгодника :-~

гл(а)с(ь), Ё.

Вншнее въжделєвъ славн . благо [н] крот'къ . н незлобїемъ оукрашенъ . истиннь
же н правдою одѣанъ . н в(ь)сакїе злне вѣщи огрѣбае се . показа се бл(а)женне . въ ню
же н вышєль еси тако д(о)с(т)оннь . н съ дрьзновенїемъ х(рн)с(т)ѣ б(ог)оу . прѣдсталь
еси . егож(е) н(ы)ниа намъ бл(а)гопрѣмєнна, твонми м(о)л(н)твами сътворн³⁸ :-~

Бл(а)го[з]раченїемъ³⁹ добродѣтелию оукраси се прѣбогате . оуясни се болѣзными
добротворниими от стр(а)данїи . н съ м(оу)ч(е)нни по д(о)с(т)оанїю прнчѣте се лазаре
· н къ славѣ скончїаемъ · от землинїе⁴⁰ прѣминѣль еси · н равностоитель с(ве)тыхъ
показа се · съ ными же проси намъ от х(рн)с(т)а велїю м(н)л(о)сть :-~

сл(а)ва, гл(а)с(ь), Ё.

Въстрѣбимъ трѣбог(а)снми пѣсньми · нже⁴¹ б(о)ж(ь)ств(ь)нии(ь) д(оу)хои
събран'ни⁴² д(ь)н(ь)сь · въ в(ь)сѣ(ь)стны праздникъ оугодника х(рн)с(то)ва · в[ь]сѣхъ
въ любопразд[ь]нствныхъ къ похвалянїю съзикающе . въспомъ⁴³ съ любовїю память
с(ве)т(а)го · ц(а)рне н кнези сътекше се двнкте се . тюдеще с(е) новопросїавшаго житїю,
н подвнѣ · н въсхваляте цѣломоудрїа рачнтеля . православїю стлѣпа непоколѣбимаа
· цр(ь)к(о)внаго здателя, н краснтеля · нищимъ подателя обнлаа . поборника пра~
вославїа тврѣдаго . в(ь)сакою добродѣ(за)челїю н) прѣжде стр[а]данїа оукрашеннаго
· подвнго(м) до(б)рїимъ подвнзавшаго⁴⁴ се . н теченїе съвршн(вша) . н сынже б(ого)вы
оу҃гождьшми селенїе обрѣтша . дрьжавнии(ь) похваля⁴⁵ н бл(а)голѣпїе . прѣдстателя
н застѣпника нашего . въ пѣс(ь)нехъ б(о)гог(а)сныхъ похваляюще р[ь]цѣм(ь) . тро~
нни тако пр(н)с(ь)но *лазарє . м(о)лн⁴⁶ избавити се намъ от в(ь)сакого обстоянїа .
твонми м(о)л(н)твами :-~

н н(ы)ниа . тъжде ·

Въстрѣбимъ трѣбою пѣс(ь)нен . прнникнѣвши бо в[ь]сѣц(а)р(н)ца м(а)ти д(ѣ)ваа
· б(лаго)сл(о)вен'ни⁴⁷ вѣнчавае⁴⁸ въспѣвающихъ ею · ц(а)рне н кнези да сътекут се ·

³⁷ въпїе съзываетъ X 482.

³⁸ оустрои X 482; сътвори Д 39, X 509, М 180, А 290, А 142, П 55.

³⁹ Бл(а)гозрачїемъ X 482; Бл(а)гораченїемъ Д 39.

⁴⁰ землинїи X 482.

⁴¹ н X 482.

⁴² събранїи X 482.

⁴³ въспое X 482.

⁴⁴ подвнзавша X 482.

⁴⁵ похвала X 482.

⁴⁶ м(о)лє се лазаре X 482; прѣдстоє лазаре · м(о)лн X 509, М 180 лазаре прѣдстоиши · м(о)ли П 55.

⁴⁷ б(лаго)сл(о)венныи X 482.

⁴⁸ вѣнчае^тъ X 482.

и ц(а)р(н)ци да въсплещѹтъ въ пѣс(ь)нѣхъ, ц(а)ра рождѣшюи · нже съмрътїю одръжнмїе прѣвее · ѿтрѣшнѣи чл(овѣ)колюбно бл(а)гонзволнѣшаго⁴⁹ · пастирѣи н ѡчїнтелїе, добрааго⁵⁰ пастира пр(ѣ)ч(н)стоюю м(а)т(е)рь съшѣдше с(е) въсхвалнмѣ · свѣщникѣ златозарни · свѣтоносни облакѣ, н(е)б(е)съ шнр'шоюю · од(оу)шевляенни ковчегъ · огнєзрачнн вл[а]д[ы]чнн прѣстоль · маннопрнємнѹю златѹю рѹчкоу · затвореннѹю слова двѣрь · в[ь]сѣмъ хр(н)стїаномъ прнбѣжнще · пѣс(ь)нмн б(о)гогл(а)снмн похваляюще снцѣ р'цѣмъ · полато слова, сп(о)добн смѣреннѹх нас(ь) н(е)б(е)снаго ц(а)р(ь)ствїа · ннчтоже бо немощно ходатанствѣ твоємѹ ·

на ст[н]х[о]вно, ст[н]х[н]ры · гл(а)с(ь) · ѿ · *под[обнѣ], кымн похвалнмѣ вѣнцн⁵¹ ·~

Кымн похваламн въспонмѣ⁵² лазара · нже трѣжствѣ сѣмѹ внновнаго · славно бо въ жнтіи на землы показа се · славноншн же ѿт добрыхъ дѣлъ яви се · заповѣди послѣдѣе своего вл(а)д[ы]кы · нь аще н не доумеемъ хвалнтіи те д(о)с(т)оннѣ · ѡкрѣпнн мѡдре поющнхъ те · н просн намъ ѿт х(рнст)а велїю м(н)л(о)сть ·

с[тн]х · праведннк(ь) ѡко⁵³ ·

Кымн езикн брѣннмн оукрашм(ь) лазара мѡдраго · тако просїавшаго въ⁵⁴ послѣднєе (Зб) наше роды · нже⁵⁵ ѿт юности б(о)жїемъ д(оу)хоу въ)злюбленнаго · бл(а)гочѣстїю стѣпа <несворн>ма · <п>рѣнспыщеннаго добротамн д(обро)дѣтелеи · нже о людѣхъ своихъ б(о)га м(о)лещааго · емѹже н м(о)лн се б(о)гопрнѣте · славецнмъ те нспросн съмнренїе н велїю м(н)л(о)сть ·

с[тн]х · насаждень въ⁵⁶ ·

Кое по д(о)с(т)оанїю пѣнїе прннесемъ ти лазаре · на земли бо пожнлѣ еси въ бл(а)гочѣстїи н чнстотѣ · оукрашѣ се добродѣтеламн ѡко вѣнстннѹ · подвигъ же добри н теченїе съвршнлѣ еси · перскоумъ нашѣствїю н⁵⁷ грѣднны съпротивляе се мѡдре · не трѣпѣ бл(а)гочѣстїю разараемѹ зрѣти се · ѿтноуд же ѡко м(оу)ч(е)ннкѣ ради болєзнѣи своихъ мѹздоу прнелѣ еси · н м(оу)ч(е)ннчѣскаа мѣста наслѣднлѣ еси · съ н(н)мн же просн намъ мнрь н велїю м(н)л(о)сть ·

сл(а)ва · гл(а)с(ь), ѿ ·

Д(ь)н(ь)съ цр(ь)квы⁵⁸ православноа танно лнкѣствѣть · новою одѣавшн се одеждѣю · ѡко порфирною н внссомъ новаго лазара · н сею одѣанна красєщн се възнваетъ · велнчнтѣ слава люа г(оспод)а · даровавшаго моего краснтеля н пакы · тѣмѹже н мы съ

⁴⁹ бл(а)гонзволнѣша X 482.

⁵⁰ добрааго Д 39, М 180.

⁵¹ под[обнѣ], кымн пох[валамн] X 482; нема Д 39.

⁵² въспонмѣ X 482.

⁵³ Сл. ум. фїннѣъ проц(ьте) ·~ X 482.

⁵⁴ Нема X 482.

⁵⁵ еже X 482.

⁵⁶ Сл. ум. домоу г(оспод)нн въ дворѣхъ ·~ X 482.

⁵⁷ Нема X 482.

⁵⁸ цр(ь)ковѣ X 482.

дрьзновѣнїемъ зовемъ . нже⁵⁹ прославиши своего стр[а]дальца х(рн)с(т)е б(о)ж(е) · оумири
миръ и сп(а)си д(о)уше наше ·:

и н(ы)н(и)а, бо(городн)нъ,

нмѣше те б(огородн)це зпованїе и прѣдстателницѣ ·:⁶⁰

*троп(арь) . нши⁶¹ на малѣи в(е)чєрны ·

на (о)утр(ь)ны · на, ѿ · ст[н]х[о]лѡг[їа] · сѣд[альнъ] · гл(а)с(ь) · ѿ · под[обнь] ·
каменн знамена[ноу] ·:

На каменн непоколѣбимѣ вѣры нозе скон оутвѣрдишь, б(о)гомѣдре . никакже бѣра
тебѣ трѣвальнїи не поколѣба · нь немлочно сїю прѣшла еси къ б(ог)у⁶² възвнш(ь) се ·
емѣж(е) и съвѣдваре⁶³ се · радостнѣ томи зовешн · сл(а)ва м(н)лоср(ь)дїю твоємѣ сп(а)се ·
сл(а)ва ц(а)р(ь)ствїѣ твоємѣ · сл(а)ва съмотренїю твоємѣ єдине чл(овѣ)колюбче ·:⁶⁴ (4а)

сл(а)ва · тож(е) · и н(ы)н(и)а⁶⁵ · бо(городн)нъ

Рѣцѣ скон б(о)ж(ь)ств(ь)нѣн . нма же зиждательи носила еси · д(ѣ)во
пр(ѣ)ч(н)ста⁶⁶, выпльщеннаго бл(а)г(о)д(а)тїю⁶⁷ · прострѣши м(о)ли его · избавити
нас(ь) ѡт напасти · и стр(а)стен и бѣдѣ · всхвалаяющнх те любовїю · и выпїющнх ти
· сл(а)ва вселшомѣ се въ те · сл(а)ва прошѣшомѣ нс тебѣ · сл(а)ва संबождышомѣ
нас(ь) рождѣствомѣ твоимѣ ·:

на, ѿ · ст(н)х(о)лѡг[їа] · *сѣд[альнъ] · гл(а)с, ї.⁶⁸ под[обнь], красотѣ д(ѣ)вс(тв)а ·:

Красотою житїа твоего · и стр(а)даннн болѣзнен сконх(ь) · агг(е)лы оуднхлѣ
еси · и чл(овѣ)кы възв(е)селнлѣ еси · сего рады и съмрътъ яви ти се покон · и къ
непрѣстанноу веселїю прѣмннѣлѣ еси лазаре · въ немже іако сїи проси намѣ ѡт
х(рн)с(т)а велїю м(н)л(о)сть ·:⁶⁹

сл(а)ва, тож(е), и н(ы)н(и)а · бо(городн)нъ⁷⁰

Б(о)ж(ь)ств(ь)наго ес(тв)ства не ѡтаѣч[н] се · плѣт бнѣвъ въ оутробѣ твоеи · нь
б(ог)ь въчл(овѣ)чѣ се прѣбвс(тв) · нже по рождѣствѣ д(ѣ)вѣ м(а)т(е)рь те · іакоже

⁵⁹ еже X 482.

⁶⁰ Уместо тога стоји Подаждѣ оутѣшенїе скондѣ рабѡи въсенепорочнаа · оуставляющн люта наша
ѡбѣстоанїа · въсакоє скръби нас(ь) измѣняющн · тебе бо єдинѣ твѣрдо и извѣстно ѡснованїе нмаи · и твое
застѣпанїе стѣжахѡи · да не постыдн се вл[а]д[ы]ч[н]це тебе призывающе потыши се на оум(н)ленїе · нже
тебѣ вѣрно въпїющнх · рад[о]уи се вл[а]д[ы]ч[н]це въсѣх помощннцѣ · радостн и покровѣ д(о)ушамѣ нашнмѣ
·: X 482; нема цео богородичан Д 39, X 509, А 290, А 142; други богородичан М 180.

⁶¹ нс(ань) X 482; нши Д 39.

⁶² г(оспод)оу X 482.

⁶³ съвѣдварешн X 482.

⁶⁴ Сл. ум. ѿц[н] X 482; нема Д 39.

⁶⁵ Нема X 482.

⁶⁶ прѣс(вѣ)таа X 482.

⁶⁷ бл(а)гостїю X 482.

⁶⁸ Нема X 482; има Д 39, X 509.

⁶⁹ Сл. ум. ѿц[н] X 482; нема Д 39.

⁷⁰ Нема X 482; има Д 39, X 509.

⁷¹ Нема X 482.

⁸² Сл. ум. юајн прослав(н) <се> X 482.

Невѣшѣствна дрѣвѣ лѣствница . н странно⁸³ оледѣв'шн⁸⁴ пѣть мора . твое
сказа⁸⁵ рождѣство ч(н)стаа⁸⁶ . егоже поемь всн тако просл(а)в(н) [се] :-

Сила вишнаго съставъ съвршенъ . б(о)жѣа моудрость . выпльщ[ь] се ч(н)стаа нс
тебѣ . * съ чл(овѣ)кы пожнве⁸⁷ . тако прославн се :-

Поутъ шѣствова двѣрѣмн непроходнмн(н) . затвореннаго твоего чрѣва . правдѣ
сл(ь)нце ч(н)стаа . н мнровн въсѣа , тако прославн с(е) :-

канонъ . с(в)ет(о)мъ . емъже краегранесѣ . н б(о)городнчнмн⁸⁸ . лазара похвалити
б(о)ж(е) мон разъмъ дарѣн мн :-

гл(а)с(ь) . ѿ . пѣс(нь) . ѿ . irmos(ь) .

Ѿтворѣзъ оуста моѣ⁸⁹ :-

Лнкоуе съ агг(е)лы пр(н)с(ь)но оу прѣстола б(о)ж(ь)ств(ь)наго . свѣтовнд(н)ѣ
зарѣ нспальнаемъ . омраченнѣю д(оу)шѣ мою озарити м(о)лн⁹⁰ се . тако да по дльгъ
възмогъ въспѣти память твою лазарѣ :-

Аще н по д(о)с(т)олнїю въсхваалити те недомѣе(5а)(м)ъ чѣтѣшен те . нь еанко по
силѣ пѣс(нь) плетель . въ славнѣю ти память . проповѣдающе твое житїе н стр[а]данїе
 . нь тако любочеднь прїмн сїе . аще н не по д(о)с(т)олнїю хваленїе :-

Зачело добродѣтелнаго ти житїа . страхъ г(о)с(подь)нъ възель еси от юности
лазарѣ . н⁹¹ сего нмѣль еси наставляющаго те къ пѣтѣ правомъ . нмже шѣствѣ въ
дворн г(оспод)нѣ въш[ь]ль еси :-

бо(городнчн)н⁹²

Агг(е)льскыхъ силъ вѣмн те прѣвъзшьдшѣю . люд[ї]е вѣрны . сп(а)са⁹³ н б(ог)а⁹⁴
д(ѣ)во в(ь)сепѣтаа . н б(огородн)цѣ от д(оу)шѣ славеце м(о)лнм се . от съпостатныхъ
нашѣствїа , поющнхъ те нзбави :-

канонъ . ѿ .⁹⁵ с(в)ет(о)моу .

ннь , irmos(ь) , гл(а)с(ь) . ѿ .

въорѣжена фараона погрѣзи чюдотворенно⁹⁶ :-

⁸³ страннын X 482.

⁸⁴ оледѣннѣвшн X 482.

⁸⁵ показа Д 39, X 509, М 180, А 290.

⁸⁶ прѣч(н)стаа X 482.

⁸⁷ къ чл(овѣ)кѣмъ приблнжн се X 482; съ чл(овѣ)кы пожнве Д 39, X 590, М 180.

⁸⁸ Сл. ум. снцѣво X 482.

⁸⁹ Сл. ум. н наплъне . X 482.

⁹⁰ помолн X 482.

⁹¹ Нема X 482.

⁹² Нема X 482.

⁹³ с(ы)на X 482; сп(а)са Д 39, П 55.

⁹⁴ Сл. ум. твоего X 482.

⁹⁵ Уместо тога стоїи дроуты канон(ь) X 482.

⁹⁶ Нема X 482.

Иже на те разсвѣрепѣшен · нноплѣмненн⁹⁷ · потрѣбнше с(е) ꙗко да-ѡань и авиронь
окааннїи · тебѣ бо нев(н)днмо б(о)ж(ь)ств(ь)наа хранаше сила · б(ог)ъ бо в(ь)сако над
нымн те оустронвшъ · многнмъ послѣдн тобою, промншлше застѣпанїе ·

Вндѣ създави єдинъ ср[ь]дца чл(овѣ)комъ б(о)гомъдрє · ср[ь]дца твоего лазаре еже
къ нємюу · н'рава же простое и вез'злобывое · и на прѣстола ц(а)рствующих посади ·
и пастира те хр(н)с(т)окрасных людїи оустрон ·

ѿгда на стражи твоеи сталь єси · б(о)годаннїе ти власти лазаре · тогда недрѣманно
око стезалъ єси, къ съблюденїю б(о)годаннаго ти стада · и о нємъже трѣди се до смръти
· ѡтнѣд же и мьздоу прнелъ єси · трѣдомъ сконмъ ·

Новопросїавшїа звѣзда ꙗви се на западѣ · сїае свѣтаннмъ лѣтамъ своих(ь) мющен
· в(ь)сѣм(ь) вѣрнымъ, пате же своимъ ѡт(ь)чѣствъ · и сыхъ прнвлече къ прѣсвѣтломъ
сїанїю твоихъ подвиговъ · и тѣх(ь) озрае ѡтъмн несвѣтаїе лазаре · и ѡтъ нже въ нїи
прнхощешихъ звѣри то расхитити ·~

(5в) бо(городнчнъ)

Въсєд(рьз)нѣ⁹⁸ крѣпость, (нноплѣм)енникомъ(ь), ѡ вл[а]д[ы]ч[и]це потрѣби · людн
же вѣрнїе т(е)бє славешихъ сп(а)си · ц(а)ре же *вѣрнїе въ мнрнѣ оукрѣпи⁹⁹ · нже с(ы)нъ
и б(о)гоу твоему выпїющихъ · нѣс(тъ) с(вє)та пате тебѣ єдине чл(овѣ)колюбче ·

к(а)тав(а)сн(ї)а¹⁰⁰ ·

ѡтверъзъ оуста ·

пѣс(нь) · ї · ірмосъ(ь) ·

Лоукъ *скрѣши силных¹⁰¹ дръжавою ти х(рнст)е · и силою немощни¹⁰² прѣпоіасаше
(се) ·~

*їѧже лѣта¹⁰³ прѣвнше в(ь)сакого · ꙗко лѣтомъ твор[ь]ць · нс тебѣ д(ѣ)во колюю
мл[а]д[ѣ]н[ь]ць зиждет се ·~

Чрѣво шнршее н(е)б(е)сь въспоемъ · егоже рады адамы на н(е)б(е)сехъ рад[о]ує се
живеть ·

ннѣ ірмосъ(ь) ты єси ѡтверъженїе¹⁰⁴ ·~¹⁰⁵

Разоумъ ѡтъ пелень испльнїенъ ты бнль єси · и бл[а]г[о]д[а]ти б(о)ж(ь)ств(ь)нїе ·
в(ь)сачьскихъ же добродѣтели євннѣ · нишнмъ же и оубогнмъ свое богатство расточнлъ
єси · сего ради те х(рнсто)с, на н(е)б(е)сехъ многнмъ богатствомъ обогати ·

⁹⁷ єдиноплѣмненн X 482.

⁹⁸ въсєдрьзю X 482.

⁹⁹ въ мнрнѣ оустроєнїи оукрѣпи X 482; вѣр'нїе въ мнре ѡстрон и оукрѣпи Д 39, X 509 (оустроєны);
вѣр'нн въ мнр'нѣ оустрон А 290.

¹⁰⁰ катавасно X 482.

¹⁰¹ силныхъ скрѣши се X 482; силныхъ изнеможе X 509; скрѣшъ сил'нихъ(ь) М 180, А 290.

¹⁰² Сл. ум. тобою X 482.

¹⁰³ їѧже лѣтъ X 482; Иже лѣта Д 39, X 509, А 290.

¹⁰⁴ Нема X 482.

¹⁰⁵ Сл. ум. твоє пѣсннослове ·~ X 482.

ЯвраамѸ страннолюбіемъ, на земли п[о]добе се · нмѣль еси десницю
бл(а)гоподателѸ¹⁰⁶ · страннїе, н болнїе · н мнохоходящее приелме · сп[о]добн се н б(ог)а
прїети къ себѣ лазарѸ¹⁰⁷ ·

Прѣнспѣщенн, н славни домъ твои · д(о)с(т)обл(а)женне лазарѸ · нже на земли
· добродѣтели нмѣн лѣпотамн оукрашил еси · желеа вишнихъ бл(а)гъ полѣтити моудре ·
отнотъ же н ц(а)рс(т)воу н(е)б(е)сноу сп[о]добн се ·

б(о)городичнь ·~

Ѡ госп(о)донимнѣ д(ѣ)во · в[ъ]сепоротнаа · възбранїе нмѣе н помощь твою
м(о)л(н)твы · до блв конн твою с(ы)на н б(ог)а · персена челика безбожнаго побѣди
· себѣ же нсходатан славъ м(о)у(ч)еннчскѸ ·

ннь · ірм(о)с(ъ) ·

н(е)б(е)сноу кр[ъ]стоу¹⁰⁸ ·

Нже на висотѸ хоуа г(а)голави · грьдм(ъ) окомъ видѣн твои пользнаа лазарѸ
· лѣстни нмѣн оушнренн оукрасти те покъси се · ты же моудрость сѣшюу х(р)с(т)а
б(ог)а въ домъ ср[ъ]дца своего (ба) нмы · то(го) под нозѣ твои покорн, въпїе нѣс(тъ)
с(вѣ)та паче¹⁰⁹ тебѣ г(о)сподн ·

Бѣсещи се <персена> · іако видѣ сь множествомъ езикъ на те пришьдша ·
д(а)в(н)дскн лазарѸ къ боренїю томъ нзышь еси · н іакоже оногѸ в'тораго побѣдил еси
голнафа · възывае · нѣс(тъ) с(вѣ)та н нѣс(тъ) праведна паче тебѣ г(о)сподн¹¹⁰ ·~

Іѡко поборникъ православіа, н м(о)у(ч)еннчскъ нельжоу · хвалъ н славъ в[ъ]сн
тебѣ вѣрни, приносимъ лазарѸ · б(о)горатнаго бо зѣра іакоже не оубога се рекшаго ·
прїидѣте н потрѣбимъ правъ вѣрѸ славещыхъ отъ земли · н не поменет се нмѣ право-
славіа вснхъ ·

бо(городичнь)

Бл(а)гопрѣмнна сътвори бл[а]д[ы]ч[и]це · бьдрмн твоимъ м(о)лбамъ в[ъ]сепѣтаа
· нже отъ твою оутробн являшаго се чл(о)вѣкомъ плътїю · іако да обрѣщемъ нже тебѣ
славещен грѣхомъ оставленїе · н наследннцн явни се славѣ с(ы)на н б(ог)а твою ·

к(а)тав(а)с(ї)а ·

*твою пѣсно(словце)¹¹¹ ·

*сѣд[алнь] · гл(а)с(ъ) · ѿ · под[обнь] · прѣмоудрос(тъ) ·~¹¹²

Прѣмудростїю н разумомъ оукрашенъ · мѣжъскымъ н тврьдмъ сїае смысломъ ·
бл(а)гъ же н крот'къ н м(н)л(о)стивъ бнль еси · н върѣченѸ ти пастѣхъ добрѣ оупасль

¹⁰⁶ бл(а)гоподатнѸ X 482

¹⁰⁷ г(о)сподн прїети лазарѸ къ себѣ X 482; б(ог)а прїеты · къ себѣ лазарѸ: — Д 39, X 509, М 180, А 290, А 142, П 55.

¹⁰⁸ Сл. ум. вѣхоу твор[їе] X 482.

¹⁰⁹ развѣ X 482; паче Д 39, X 509, М 180, А 290, А 142, П 55.

¹¹⁰ Нема X 482.

¹¹¹ твою пѣснь X 482; твою пѣснь н словце б(о)городнцѸ Д 39; нема X 509, М 180, А 142.

¹¹² Нема Д 39.

єси · езычьскых же нашьствѣн неправедное заколеніе прѣтрьпелъ єси · тѣмже и прнелъ
єси вѣн[ь]ць болѣзнѣн свонх(ь) · сего рады выпїем ти лазаре · м(о)лн х(рн)с(т)а б(ог)а
· сьгрѣшенїем оставленїе даровати · чѣтѣцимъ съ любовїю с(вє)то҃ую память твою ·
вщ(н)¹¹³ ·

*сл(а)ва · и н(ы)ня¹¹⁴ б(о)городнѣнь ·

Іако в(ь)сєнепорочнаа нектѣста творцѣ · іако неискѣсолоужнаа м(а)ти нзбавнтелѣа ·
прнѣтнлнщє іако сѣщїи оутѣшнтелѣа в(ь)сєпѣтаа · безаконїа мє сѣща сквѣрьнное жнлнщє
· и бѣсом нгралнщє вь разѣмѣ бнвшѣа · потѣши сє и сых злодѣнствѣа мє нзбави ·
свѣтло прнѣтнлнщє¹¹⁵ добродѣтелїю мє¹¹⁶ оустронѣши · свѣтопрн(бє)жннщє нєтлѣн(на
· ѡтжєни ѡблакъ страстєн ·) и вншнѣаго прнчєстїа сп[о]добн · и свѣтѣ не(є)чєрнємоу
м(о)л(н)тѣамн сн ·

пѣс(нь) · ѧ · ірмос

О҃услншах г(оспод)н *сѣмѡтрєнїа твоего тѣннствѣ · разѣмѣх дѣла твоѣа · и
прославых твоє б(о)ж(ь)ствѣ¹¹⁷ ·

Сє прѣвѣзн(є)сє сє б(о)ж(ь)ств(ь)наа гора · храмь г(осподь)нѣ прѣвншє слѣ ·
б(о)городнѣлннщє іавѣст[ь]внѣ¹¹⁸ ·

Законных єс(тѣ)ствѣ д(ѣ)во м(а)ти кромѣ · єднна рѡждѣшїи владѣщаго тварїю
· сп[о]добн сє¹¹⁹ б(о)ж(ь)ств(ь)наго звѣнїа ·

нѣ · ірмос(ь) ·

сѣдєн вь сл(авѣ) ·

Храмь б(о)жїи іавн сє по д(о)с(т)ѡанїю · храмь бо томѣ б(ла)голѣп'нѣ сѣдѣлаалъ
єси · в[ь]сѣх прнводє вь ѣднвлєнїє · ѡблїємъ кнпѣ в(ь)сакнмъ лазарє · вь нємѣ, и
лнкы ннѡчѣскїє събралъ єси ·~

Вѣвѣрєнн ти талантѣ дръжавн лазарє · нє вь зємлы ськрн іако рабѣ лѣннвн
· нѣ дѣлаавъ іако рабѣ бѣдрн своего вл[а]д[ь]кы · єгож(є) и много о҃усѣгѣблєна томѣ
прннеслъ єси ·~

Явснднскааго юва жнтїю в[ь]сєкрасномоу п[о]доє сє · мо҃дростїю и разѣмоу
прос(вѣ)щєнѣ іавнлѣ сє єси · смѣрєнїємъ ср[ь]дцѣ¹²⁰ о҃украшєнѣ · и внсотою жнтїа сїає ·
и патє сых внсѡтанша нсправнлѣ єси лазарє ·

бо(городнѣнь)

¹¹³ Нема X 482.

¹¹⁴ Нема Д 39, X 509.

¹¹⁵ жнлнщє X 482; прїєтнлнщє Д 39, X 509, М 180, А 290, А 142, П 55; жнтїє Г 87.

¹¹⁶ Нема X 482.

¹¹⁷ славное ти сѣмѡтрєнїє · и прославнх гл(авѣ)колюбїє непостнжнмоу ти слѣ ·~ X 482; сь(мо)трѣнїа
твоего тѣннствѣ разѣ: — Д 39, М 180, А 290.

¹¹⁸ б(о)гом(а)ти іавѣстѣвнѣншє ·~ X 482.

¹¹⁹ сп[о]добнла сє єси X 482.

¹²⁰ Нема X 482; има Д 39, Г 87.

Людїе вѣрны славеиен те м(а)т(е)рь б(о)жїю · припадающе м(о)лнм се чистотѣ
твоен · м(о)лн се вл[а]д[ы]ч[н]це съ с(вє)тым(ь) м(оу)ч(е)нникомъ о чѣстцнх те · в(ь)са
бо можешн х(рн)с(т)а рождышн б(о)г(а)бл(а)женнаа ∴

ннь, ірм(о)с(ь) ·

ты мн х(рн)с(т)е ¹²¹ ∴

Іакоже гедєонъ в[ь]секрѣпкы · къ нашѣдшомоу множьствѣ пер'скому дръзнѣль
есн · храмн м(о)л(н)тв'ныє н съсѣды с(вє)тые не трьпѣ пожнгаемне¹²² · любє о сых
оумрѣтн · н д(оу)шѣ свою положити · о ныхже н главноє ѡтсѣченїе¹²³ прѣтрпѣль есн
възнває · сл(а)ва слѣ твоєн г(о)сподн ∴~

Вьсекрѣпкы тн оусрьдїемъ лазаре · сыпле(7а)ч(е) се велѣхваломоу вь · подвнзе
персєннѣ¹²⁴ · того по(бѣ)днѣ възнваше · да пролѣт се крѣвь мога о люб(ь)ви х(рн)с(т)а
моєго · нзволнх бо примѣтати се вь домѣ б(о)г(а) моєго · паче нежелн жити мн вь
т[е]лѣннх ∴

Д(о)с(т)отюдн н мѣжьст[ь]в'нѣ вь вранѣх бнль есн · нокн вь м(оу)ч(е)ннцѣх
лазарє · рани многїи н главноє ѡтсѣченїе · люб[ь]вѣ радн б(о)жїє ѡт безаконнх
прѣтрпѣль есн · д(оу)хъ же твоєн вь роуцѣх б(о)г(а) прѣдалъ есн рад[о]ує се ∴

бо(городнчнх)

Вьсїаа есн ѡт д(ѣ)ви · іакоже ѡт облака звѣздн озарающе · показоує
м(оу)ч(е)нникомъ красотѣ · н вьсѣмъ нже добрѣ подвнзавшнм се н стр(а)стмн распншнм
се щедре силою своею ∴~

к(атавасїа)¹²⁵

пѣс(н)ь · ѿ · ірмос(ь) ·

Оугла ісаїи проявлен¹²⁶ се сл(ь)нцє · нзъ ѡтробн д(ѣ)внчскїє вьсїа тымнмъ н
завлоуждышнм(ь) · б(о)горазумїа прос(вѣ)щенїе под(а)ває ∴~

Облаци веселїа сладость кропнте соущнмъ на земли · іако отроче дас(ть) се сїи
прѣжде вѣкъ ѡт д(ѣ)ви выпльщ[ь] се б(о)г(ь) наш(ь) ∴

Житїю н пльти моєн свѣт(ь) вьсїа · н сѣтованїє грѣха раздрѣши · вь послѣднїаа
ѡт д(ѣ)ви, бєсємєнє выпльщ[ь] се вишннх ∴

ннь, ірмос(ь) ·

оуднвнше с(е) в(ь)сачьскаа ∴

Іосїфа цѣломѣдрнаго чистотѣ н б(о)ж(ь)ств(ь)номѣ житїю п[о]добє се · пшєннцѣ~
датель ннцнмъ м(н)л(о)стнвнѣ бнль есн · сїю посѣавъ вь враздахъ ннцєтою нс'схшых
· ѡтноуд же вь врѣмє пл(о)довъ · веселїа рѣкоєтн пожєль есн ∴~

¹²¹ Сл. ум. б(о)г(ь) X 482; сл. ум. свѣт(ь) Д 39.

¹²² съжнгаемъ X 482.

¹²³ оу'тєчєнїє X 482.

¹²⁴ пер'с(н)ноу X 482.

¹²⁵ Сл. ум. нєнслѣдномоу б(о)жїѣ X 482; нема X509, М 180, А 142.

¹²⁶ проявлн X 482.

Твоего ради мнѡванїа еже на земли м(н)л(о)сть стѣжалъ еси · правди ради твоее приобрѣтенїе стоитъ тебѣ нетлѣмо · еже и полѣнѣи ѡбрѣтъ трѣдовѣ твоих[ъ] възмѣзднѣ · живѣши съ лнky праведныкѣ, и м(оу)ч(е)нникѣ <р>ад[о]уе се :-~

Иже нишетоу згнѣтаемн лютѣ · нже въ плененїихъ *н въ в(ь)сакон¹²⁷ нзжди злобнми · трѣбе(7б)тъ въ подсл(ь)н(ь)чнѣи лазаре · твоих д(о)с(т)оу(ю)десе ти <мн>ловани поучиннѣ неслѣднмоу :-

во(городн)чнь)

Бесемене слово в(о)жїе, неискѣсбратно(е) · <о> в(огородн)це родила еси · такоже тѣ бл(а)гонзволн · егоже ради в(ог)а мѣжбскїи славни м(оу)ч(е)нник(ь) лазарь · проповѣдѣе въжделѣнно постр[а]да :-

ннь, ірмос(ь) ·

вскѣю мѣ ѡтрннѣ лица твоег(о)¹²⁸ :-~

Да подвижит се къ твоему хваленїю в(ь)сакѣ езникѣ · тако в(ь)секраснѣ съборѣ кожѣ бнль еси · и тако сыхъ приведе оупасль еси · на пажнтѣхъ животныхъ · и тако застѣпникѣ тѣмѣ въ животѣ, и по смърти яви се · и тако о немѣ подвижа се до смърти :-

Начельствѣющѣ тебѣ стадѣ хр(н)стонмненнтному · въ звѣрскихъ нахожденїи · не наемникѣ · нь пастирѣ добри бнль еси · заповѣдѣ пастирем(ь) начелника¹²⁹ потѣща се исплнннн · расхищающнм(ь) стадо х(рн)с(то)во възбранїе, оубенѣи быс(тѣ) :-

Свѣтещю те¹³⁰ свѣщѣ въ д(ь)ни · и въ ноши лазаре · твое ч(ь)стнїе и свѣтозарнїе моши · стѣжавши цр(ь)квы¹³¹ · веселнт се просвѣщаемаа д(ь)н(ь)сь зарею¹³² · юже съ~ выше приель еси д(оу)ха с(ве)т(а)го осѣнїенїемѣ · ѡт ннхже и льсти в(ь)сакое¹³³ зрнтѣ · нзбѣгаемн · те прославїаетъ :-~

во(городн)чнь)

Д(оу)шоу мою озари ѡмраченнѣи прѣгрѣшеннми · и ослѣпленнѣи лютими¹³⁴ похотеннми · яже сл(ь)нце рождѣшїа праведное пр(н)с(ь)нод(ѣ)во · елика бо хоцешн можешн :-

*к(ат)ав(а)с(ї)а

Ѱд(н)више с(е)¹³⁵

пѣс(нь) · Ѱ · ірмос(ь) ·

¹²⁷ н въсакое X 482.

¹²⁸ Нема X 482.

¹²⁹ пастыреначелника X 482.

¹³⁰ Нема X 482; има M 180, A 290, A 142.

¹³¹ цр(ь)ковѣ X 482.

¹³² лазаре X 482; зарею Д 39, M 180, A 290, A 142, П 55; нема X 509.

¹³³ въсакые X 482.

¹³⁴ тиди X 482; лютиди M 180, A 290, A 142.

¹³⁵ Нема X 509, M 180, A 142, П 55.

Гл(а)сь г(лаго)ль м(о)лви . нз болезньнїе вл[а]д[ы]ко д(оу)ше оусланшавь . ѿт лютнх мє нзбави . єдинь бо єси сп(а)сенїю нашемоу¹³⁶ вновнь :-

ѿс(ть)ство чл(овѣ)чьское работающе грѣхѣ вл[а]д[ы]ч[и]це ч(н)стаа . тобою сп(а)сенїе оулазѣн . твои бо с(ы)нь за в(ь)сѣх(ь) також(е) агньць пожрѣ се :- (8а)

Възыкаемь тебѣ истиннѣи б(о)гом(а)т(е)ры . прогнѣвавшие раби нзбави . єдина бо къ с(ы)нѣ дръзновеїе имашн :-

ннь, ірмос(ь) .

б(о)ж(ь)ств(ь)ное се н в(ь)се(чь)стное :-

Ѽ всекраснѣи коуплы¹³⁷ твои с(вє)те . ѿ чюдногоу твоємоу нзмѣненїю . маловѣрѣнною бо славницею, вѣчною нскѣпиль єси . въ нѣнже н(ы)ни живешн о нас(ь) м(о)лє се :-

Житїю твоєму лазарє кто не оудивит се . събралъ бо єси також(е) плєча бл(а)гоуоумна¹³⁸, множество цвѣтовидныхъ добродѣтели¹³⁹ . въ ныхже н красѣ се нас(ь) обл(а)гоухаешн :-

ѿже по д(о)с(т)оанїю чюдногоу ти житїа . д(о)с(т)онно желаемю славу ти ѿт х(рн)с(т)а б(о)га ползѣнль єси . ндѣже н(ы)ни прѣдстоиши . въ ризѣ свѣтлѣю ѿ добродѣтели облѣч(е)нь¹⁴⁰ рад[о]ує се :-

бо(городнчнь)¹⁴¹

И(а)ты пр(н)с(ь)нод(ѣ)во . іако ч(н)стою те сл(о)во ч(н)стное възлюбн . нс тебе въплѣсн се обновн в(ь)сакого чл(овѣ)ка . нже своего згодника прослави въ чюд(е)си :-

ннь, ірмос(ь) .

оцѣсти мє сп(а)се¹⁴² :-

Странн в(ь)се окр(ь)стнїе лазарє . проповѣдѣють твоє житїе н подвиги . нзреднѣе же твоє ѿт(ь)чство с(вє)те . троубнть же н цр(ь)кви с(вє)таа память твою славецн . іако о тон кровь свою нзлїалъ єси . новн въ м(оу)ч(е)ннцѣхъ лазарє :-

Гобзѣюща те въ пользныхъ іако внде пер'сенннхъ¹⁴³ . на те свѣрепо рикає . съ множеством(ь) езнкъ приходить . ѿт ныхже н главноє ѿтсѣч(е)нїе прѣтрьпєль єси іако м(оу)ч(е)нникъ . тогож[д]є възгнєщенїе вѣчноу огню мьчємь съдѣлалъ єси :-

Б(о)гъ єже въ гробѣ заб'венїа въ мнозе твоє не остави тѣло земельному же єс(ть)ствоу повѣле не растанти . нь цѣл(а) н обл(а)гоухаемо іавляется . в(ь)сѣхъ вѣрныхъ чювствїа . н зрѣнїе въ оудивленїе приклатє :-

бо(городнчнь)

¹³⁶ Инверзија X 482.

¹³⁷ коуплє X 482.

¹³⁸ разоумнаа X 482; бл(а)гоуоум'наа Д 39, М 180, А 290, А 142, П 55, Г 87.

¹³⁹ добродѣтели X 482.

¹⁴⁰ облєчє се X 482.

¹⁴¹ Нема X 482.

¹⁴² Сл. ум. многаа бо X 482.

¹⁴³ пер'сннхъ X 482.

Иже в(ь)са прнведи ѿ небитѣа въ битѣе · нже ѿт д(ѣ)вы ненскѣсѣмѣжнѣ нас(ь)
рад(н) въплъщ се.(8б) нзманиа врага покорн борецаго нас(ь) · деспотѣ нашемоу побѣдѣ
дароуи · м(о)лбамн твоего лазара · н рождыше те сл(о)во б(о)жѣе ∴

ко[н]д[акъ], гл(а)сѣ, ѿ · под[обнь]¹⁴⁴ възбран(но)

Възбранника бл(а)гоу(ь)стѣа в(ь)снзрѣданаа · н м(оу)ч(е)ника о истинѣ непос-
тиднаа · чьстнѣ н по дългѣ възхваляем¹⁴⁵ те стадо твоє б(о)гомоудре · нъ яко нмѣе
дръзновеніе къ х(рн)с(т)оу б(о)гѣ · тебѣ славецимъ сьмнреніе испроси, да зовеи ти ·
рад[о]уи се лазаре пр(н)с(ь)нопамятне ∴

икос(ь) ·

Имать тебѣ твоє ѿт(ь)чство, н паства, яко жнва н по смръти · даръ
прѣч(ь)стнѣ, н богатство нежданное · застѣпника велика, н възбранника крѣп[ь]ка,
ѿ б(о)голюбезнѣ · тѣмже н въ д(ь)нь скончанїа твоего, пѣснн д(о)с(т)охвалнѣ приносѣ
ти¹⁴⁶ · н величающе те възхваляетъ т(е)бѣ таковаа · рад[о]уи се ѿт(ь)ца бл(а)гоу(ь)стнѣаго¹⁴⁷
прозевѣніе · рад[о]уи с(е) м(а)т(е)ре бл(а)гоговѣнны прнжитіе · рад[о]уи се яко ѿ юности
послѣдовала еси заповѣдемъ б(о)жѣмъ · рад[о]уи се стлѣпе православіа непоколѣблнм
· рад[о]уи се здателю н красителю с(вѣ)тых(ь) цр(ь)квы · рад[о]уи се обилное мнло-
ваніе нищих · рад[о]уи се пастирѣ добри положивн д(оу)шѣ свою о людехъ б(о)жїихъ
· рад[о]уи се яко о бл(а)гоу(ь)стїи крѣвь свою излїала еси · рад[о]уи се яко сыхъ радн
съ м(оу)ч(е)никн причте се · н яко въдвореніе съ ным(н) полѣгнла еси · рад[о]уи се
яко тобою оукрашше с(е) православны · рад[о]уи се яко сл(а)ва ѿ тебе протече · по
въселенїи · рад[о]уи се нашъ застѣпникъ н нзбавителю · сїа тебѣ приносимъ яко
д(о)с(т)оннѣ · н м(о)лнмъ те с(вѣ)тын¹⁴⁸ · възмъзднѣ славецимъ те подаждь · в(ь)сакого
озлобленїа нас(ь) нзбави · да зовеи ти · рад[о]уи се лазаре пр(н)с(ь)нопамятне ∴

(Пролошко житије светог кнеза Лазара, л. 9а–11б)

(11б) пѣс(нь), ѿ · irmos(ь) ·

Вѣти явише с(е) дѣти прѣмоудріе нногда · ѿт б(о)гопрнѣтннѣ¹⁴⁹ бо д(оу)ше ·
б(о)гословеце оустамн поахоу · прѣб(о)ж(ь)ств(ь)ни о(ть)цемъ б(о)ж(е) б(лаго)сл(о)в(е)нь
еси¹⁵⁰ ∴

Зрѣше въ ноци іаковъ оубо · яко въ гадани б(о)га · въплащенна же нс тебѣ ·
свѣтлостїю яви се поющнмъ · прѣб(о)ж(ь)ствннн о(ть)цемъ б(о)ж(е) б(лаго)сл(о)в(е)нь
еси ∴

¹⁴⁴ Нема Д 39, X 509.

¹⁴⁵ възхваляет X 482.

¹⁴⁶ приносить X 482.

¹⁴⁷ бл(а)гоу(ь)стнѣаа X 482.

¹⁴⁸ с(вѣ)те X 482.

¹⁴⁹ б(о)гопрнѣтны X 482.

¹⁵⁰ Нема X 482.

СЪОБРАЗНА НЖЕ ВЪ ТЕБѢ НЕНЗР(Е)ЧЕННАГО СЪННТІА · СЪ ІАКОВОМЪ БОРНТ СЕ · НМЖЕ
ВОЛЕЮ СЪВЪКЪШН СЕ ЧЛ(ОВѢ)КОМЪ Ч(Н)СТАА · ПРѢБ(О)Ж(Ь)СТВ(Ь)НН О(ТЬ)ЦЕЛМЪ Б(ОЖ)Е
Б(ЛАГО)СЛ(О)ВЕНЬ ЕСН ·~

МРЪЗЬКЪ НЖЕ НЕ ПРОПОВѢДЪЕ¹⁵¹ ЕДННОГО Д(Ѣ)ВНЕ¹⁵² С(Ы)НА · ОТ ПРѢПЕТИЕ ТРО-
НЦЕ¹⁵³ · НЕСЪМНЕННОЮ ВѢРОЮ, ЕЗНИКОМЪ ВЪПІЕ · ПРѢБ(О)Ж(Ь)СТВ(Ь)НЫ О(ТЬ)ЦЕЛМЪ Б(ОЖ)Е
Б(ЛАГО)СЛ(О)ВЕНЬ ЕСН¹⁵⁴ ·

ННЬ · ІРМОС(Ь) ·

НЕ ПОСЛАЖНШЕ¹⁵⁵ ·~

О Б(О)ЗѢ ВѢРОЮ ОУСРЪДНОЮ ВЪЗМАГАЕМЪ · МНОЖЬСТВО ХРАМОВЪ С(ВЕ)ТЫХЪ ПОНОВНЛЪ
ЕСН · МНОЖАНШНХЪ ЖЕ ОТ ОСНОВАНІА¹⁵⁶ ВЪЗДВНГЛЪ ЕСН · Б(ОГ)ОУ ВЪ СЛАВОСЛОВІЕ · НХЖЕ РАДН
ДОМЪ Д(ОУ)ХЪ С(ВЕ)Т(О)МОУ СЪДѢЛАЛЪ ЕСН СЕБЕ ·~

ИСПЫЩЕННЪ ЛѢСТВНЦЪ, Н ДО Н(Е)Б(Е)СЪ ДОСЕЖЕЩЪ · НА ЗЕМЛН ІАКО ХОУДОГЪ ХНТРЬЦЪ
ЛАЗАРЕ ОУСТРОНЛЪ ЕСН · БНШЕ БО ТЕБѢ ІАКОЖ(Е) СТЕПЕНН ЛѢСТВНІНІЕ БЛ(А)ГАА ДѢЛА · НМЖЕ
Н ВЪСТЕКЛЪ ЕСН НДѢЖЕ ЖЕЛАШЕ · ЗОВН Б(ЛАГО)СЛ(О)ВЕНЬ Б(ОГ)Ъ О(ТЬ)ЦЪ НАШЫХЪ ·~

РАЗЪМА Н СВѢТЛАГО ТН ВЪ ДОБРОДѢТЕЛЕХЪ ЖНТІА · Н ПРѢЖДЕ СТР[А]ДАНІА ТН МОУДРЕ
ИСПЛНЬ БНЛЪ ЕСН · КРАСНѢНШН ЖЕ ІАВН СЕ ПО ПОДВНЗЕХЪ ЧЮДЕСНЫХЪ · ТЕМЖЕ ТЕ ІАКО Б(О)ЖІА
ОУГОДНИКА ПОЧИТАЕМЪ ЗОВѢЩЕ · Б(ЛАГО)СЛ(О)В(Е)НЬ Б(ОГ)Ъ О(ТЬ)ЦЪ НАШЫХЪ ·~

БО(ГО)РОДНЧНЬ

АДАМА ОТ ТЛІЕ РОЖДЬСТВО ТН НЗБАВН · КРОМѢ БО ТЛѢНІА ЧЛ(ОВѢ)ЧЬСКААГО (12а)
<РОЖДЬШІН · ТѢМЖЕ ТЛѢНІА З'ЛЪ МЕ> ОТРОКОВНЦЕ <НЗБАВН · М(О)ЛБАМН> ТВОЕГО ЛАЗАРА
БЛ[А]Д[Ы]Ч[Н]ЦЕ ·~

ННЬ · ІРМОС(Ь)

Б(О)ЖІА СЪХОЖДЕНІА ОУГ'НЬ

НЕ ТРЪПѢ Б(О)ГОМЪ ОУДРЕ ЗРѢТН ХРАМОМЪ М(О)Л(Н)ТВ(Ь)ННМ(Ь) · Б(Е)ЗЪБОЖНЫМЪ Н
ПОЖНГАЕМЪ · Н СТАДО Х(РН)С(Т)ОНМЕННТОЕ <РАС>ХЫЩАЕМО · РѢВНОСТІЮ Б(О)ЖІЕ ЛЮБВѢ
РАЖДЕГ[Ь] СЕ <НЗ>ЫШЛЪ ЕСН · Н М(ОУ)Ч(Е)ННЧЬСКІН О СЫХЪ ГЛАВНОЕ ОТСѢЧЕ(НІ)Е ПРѢТРЪПѢЛЪ
ЕСН ЗОВН · Б(ЛАГО)СЛ(О)В(Е)НЬ Б(ОГ)Ъ О(ТЬ)ЦЪ НАШЫХЪ ·~

СЪ ЛНКН АГГ(Е)ЛСКІНМН ВЪ СВѢТЛѢМЪ ПРѢБНВАНІН · СЪ М(ОУ)Ч(Е)ННЧЬСКНМН СЪБОРЫ
· ВЪДВАРАЕ СЕ ІАКО М(ОУ)Ч(Е)ННКЪ ЛАЗАРЕ · ОУ ПРѢСТОЛА ВЪСѢХЪ Ц(А)РА Н Б(ОГ)А СВОЕГО ·
ЛНКЪЕ ЗОВЕШН · Б(ЛАГО)СЛ(О)В(Е)НЬ Б(ОГ)Ъ О(ТЬ)ЦЪ НАШНХЪ ·~

Д(Ь)Н(Ь)СЪ ВЕСЕЛНТ СЕ ВЪСАКА Д(ОУ)ША ВѢРНЫХЪ · СЪБРАВШН¹⁵⁷ СЕ ВЪ С(ВЕ)ТОЕ ТН
ТРЪЖЬСТВО, ВЪ ВЪСЕС(ВЕ)ТЫ ХРАМЪ ТВОН · ЗРЕЩЕ ВЪ НЕМЪ ІАКОЖ[Е] СЛ(Ь)НЦЕ С(ВЕ)ТЫЕ ТВОЕ

¹⁵¹ проповѣдѣн X 482.

¹⁵² д(Ѣ)вы X 482.

¹⁵³ отроковнцѣ Д 39, М 180, А 290.

¹⁵⁴ Нема X 482.

¹⁵⁵ Сл. ум. твары X 482.

¹⁵⁶ основаніи X 482.

¹⁵⁷ събравше X 482.

моуши · лѣте свѣтлѣ б(о)ж(ь)ств(ь)ных дарованїи испѣшающїи · и рад[о]ующе с(е)
вѣзываютъ · б(лаго)сл(о)в(е)нь б(ог)ъ ѿт(ь)ць нашых¹⁵⁸ :-~

бо(городн)нь¹⁵⁹

Въсхваляемъ те похвало¹⁶⁰ м(оу)ч(е)нникомъ · и вѣрнымъ сп(а)сенїе · в[ь]сн р(о)дове
чл(овѣ)чѣсн прѣнепорожнаа · б(ог)а бо родила еси прѣбывши д(ѣ)вою нетлѣннаа ·
емоу же зовеми · б(лаго)сл(о)в(е)н(ь) б(ог)ъ ѿт(ь)ць нашых¹⁶¹ :-~

пѣс(нь) · ѿ · ірмос(ь)

Тѣмъ златомъ не поклоннше с(е) трнебогатнїе юноше · непрѣмenni живи б(о)жїи
образъ видевше · посрѣд пламене въспевахоу · о сщ̑ствїа се пон г(оспод)а в(ь)са тварь
и прѣвѣзносн те г(оспод)е¹⁶² :-~

їѣвы се на земли тебѣ рад[н], и съ чл(овѣ)кы пожнѣ · бл(а)гостїю
ненз(ь)р(е)ченною и снлю · емоу же поемъ в(ь)сн вѣрни зовѣше · о сщ̑ствїа се пон
г(оспод)а в(ь)са тварь · и прѣвѣзноснте его въ векъ вѣкы ·¹⁶³

Внстннъ те ч(и)стаа проповѣдающе¹⁶⁴ славнмъ б(огороди)це¹⁶⁵ · ты бо єдиногo
породила еси ѿт тронце въплъщеннаа · егож(е) съ о(т)цѣмъ и д(оу)хомъ в[ь]сн поемъ
· да поетъ г(оспод)а в(ь)са тварь и прѣвѣзноснть его въ векъ вѣ(к)е¹⁶⁶ :-~

ннь, ірмос(ь) ·

отрокн бл(а)гочѣстнїе въпещи рождѣ¹⁶⁷ :-~

Зарею сл(ь)нцовидною д(о)с(т)олѣпно лазаре оукрашень · багреницею юже ѿт
крѣви свонх(ь) · отръвнл еси одѣанъ · дрьже кр(ь)сть своєю рѣкою · х(рн)с(т)оу (12б)
прославльшомъ те <прѣдстони · тѣмъ молни> те трѣдомъ твомъ[ь] <вѣчновати молн
се емоу :-~>

Оуслиши м(о)лбамъ и пѣнїемъ <гласы людн твоих> свете · вьни въдыханїю
стада тво(его) іако> ѿт(ь)чѣствъ люб'ць · и протнви се къ еже <гнѣвнѣ> на нас(ь)
воющихъ · вѣди бо мн(о)гомощнхъ <молнтвѣ> праведнаго :-~

Малаго и хѣдаго м(о)лїен(їа) нашего, не прѣзри м(о)лнмъ те · жителю вн(шнїа)го
ц(а)р(ь)ствїа лазаре · нь прнзнран на свое <ста>до іакож[е] прн животѣ, и по смьртн
· и съ(мнре)нїе испроси деспотъ нашемъ, и хвалецнмъ т(е) :-~>

Да рад[о]ует с(е) д(ь)н(ь)сь множество б(о)ж(ь)ств(ь)ное · іави бо <се> на за~
паде прѣсвѣтлаа звѣзда · въ вѣм(е) послѣднїе · сїае д(о)с(т)отїюдннмн лѣтамн свонхъ

¹⁵⁸ Нема X 482.

¹⁵⁹ Нема X 482.

¹⁶⁰ похвалъ X 482.

¹⁶¹ Нема X 482.

¹⁶² Нема X 482.

¹⁶³ Нема X 482.

¹⁶⁴ Нема X 482.

¹⁶⁵ б(огороди)цъ X 482.

¹⁶⁶ Нема X 482.

¹⁶⁷ Нема X 482.

исправленїи . н озрае вѣрныхъ лазарь в(ь)себогатїи . тѣмъ же тръжыствоуште зовѣще .
б(лаго)сл(о)внѣ в(ь)са дѣла¹⁶⁸ :-

бо(городнѣнь)¹⁶⁹

Ягг(е)ловъ тн гл(а)съ б(о)гоневѣсто принашаемъ . рад[о]уи се помощниче
вѣрнотѣтъмъ те чл(овѣ)комъ . пр(о)рокомъ събытїе . ап(о)с(то)ломъ н м(оу)ч(е)нникомъ
оукрашенїе . б(о)голѣпноє :-

ннь, ирмос(ь)¹⁷⁰

Непождавъ съмръти ес(тъ)ст'внїе . ноу¹⁷¹ ѡкож(е) желаше полѣхнль еси .
в(ь)секрасное твоє житїе м(оу)ч(е)ннемъ(ь) оудобротворнль еси . н прѣш[ь]ль еси къ
вѣчннмъ оентелемъ . ндѣже зрнши добротѣ неизр(е)ченѣю . н ѡко м(оу)ч(е)нникъ нмѣе
дръзновенїе зовешн . б(лаго)сл(о)внѣ в(ь)са дѣла г(о)с(под)нѣ г(оспод)а¹⁷² :-

Плькѣ б(о)госъбранномъ, прѣдсїе ѡко звѣзда б(о)гозар'наа . н сыхъ въ свѣтлаа
селенїа привель еси поутемъ стр[а]дальчскїимъ . н лнкомъ м(оу)ч(е)ннѣскнмъ прнч[ь]те
снхъ съ собою . крѣпко бо ѡ бл(а)готѣствнн крѣвь свою проліасте зовѣще . б(лаго)сл(о)внѣ
в(ь)са дѣла г(о)с(под)нѣ г(оспод)а понте н прѣвѣ(зноснѣ)¹⁷³ :-

Къ¹⁷⁴ славѣ н свѣтлости б(о)ж(ь)ствнѣн прѣшѣд д(оу)хомъ . ѡко любителнь нас(ь)
снрїи не оставнль еси . (13а) <нъ ѡкоже древлє нлїа елсею мнлоте> въ оутѣшенїе .
снѣ чьстное тѣло свое цѣло н бл(а)гоуханно намъ оставнль еси . любен по съмръти
свое въспнтѣнники :-

бо(городнѣнь)¹⁷⁵

С(ы)нъ едннороднн, н нже прѣжде вѣкъ нев(н)д(н)мн . напослѣд'къ же вѣкъ
прѣвен'ць быс(тъ) . в[н]днмъ плътїю нс тебе д(ѣ)во м(а)тн . нас(ь) радн въчл(о)в(ѣ)чнвн
се . да земльнїе обожнтъ . б(о)г(ь) сп(а)сенїа моего . емоу же зовеамъ . *в(ь)са дѣла
г(о)с(под)нѣ г(оспод)а понт(е)¹⁷⁶ :-

пѣс(нь) . ѿ . ирмос(ь) .

В(ь)сь еси желанїе . в(ь)сь еси сладос(тъ) сл(о)во б(о)жїе д(ѣ)вне с(ы)не . б(о)ж(е) б(о)гомъ
г(оспод)н . с(ве)тыхъ прѣс(ве)ты . тѣмъ же те в(ь)сн б(ла)гословеце¹⁷⁷ велнчаемъ :-

Жьз[ь]ль крѣпостн дас(тъ) се ес(тъ)ствоу тлѣнномъ . сл(о)во б(о)жїе въ ѡрѣве
тн ч(н)стаа . н сїе вѣстави до ада поплъз'шее се . тѣмъ же те в[ь]сн ѡко б(о)городн[и]цѣ¹⁷⁸
велнчаемъ :-

¹⁶⁸ Сл. ум. г(о)с(под)нѣ г(оспод)а X 482.

¹⁶⁹ Нема X 482.

¹⁷⁰ Сл. ум. сѣмь сѣмнц(ею) X 482.

¹⁷¹ нь X 482.

¹⁷² Нема X 482.

¹⁷³ Нема X 482.

¹⁷⁴ Въ А 142, П 55.

¹⁷⁵ Нема X 482.

¹⁷⁶ б(лаго)сл(овнѣ) X 482.

¹⁷⁷ Инверзија X 482.

¹⁷⁸ б(о)гоневѣстнѣю м(а)терь X 482; б(о)городн[и]цѣ А 142; у М 180 следи уметнуто православ'но.

Юже нзволнѣ еси вл[а]д[ы]ко прїимѣи м(н)л(о)стивно м(о)лбоу м(а)т(е)ре твоѣе
о нас(ь) . *да те в[ь]си ѣко бл(а)годѣтеля велнѣем(ь)¹⁷⁹ :-~

ннь, ѣмос(ь) .

в(ь)сакъ земльнородни да възиграете с(е)¹⁸⁰ :-~

Рад[о]ующе¹⁸¹ с(е) в(ь)сепразд[н]ствни д(ь)нь твоего скончанїа¹⁸² . цр(ь)квы
вѣрных д(ь)н(ь)сь . съвѣсплыши се празноуеть . съ в[ь]сѣмн о(к)р(ь)стниим . хра-
нителѣи н застѣпника вѣдра стежав'ши . <ею>же огражден сконмѣ прѣдстательством(ь)
· ѣко да те велнѣем(ь) :-~

Оукрашивъ д(оу)шѣ свою б(о)ж(ь)ств(ь)н(ы)ми лѣпотами . красномѣ словѣ славы
прѣдстониши въ дръзновенїи мнозе . сего ради м(о)лими те съвише нас(ь) пѣвце свое
назран м(н)л(о)стивно . деспотѣ нашемѣ повѣднтел'наа . на сѣпостати испроси . ѣко
да те оубл(а)жаемъ :-~

Иже празнолюбныхъ събори . нже въ тр(ь)жѣство н(ы)ни хвалнмаго лазара съ-
бравше с(е) . насладили се трѣжѣства сп(а)снаго . зрѣще гласы пророчьскїе д(ь)н(ь)сь съ-
бравших¹⁸³ се . еже праве(дн)ници въ вѣкы живѣть . н от г(оспод)а сїни про(славл)енїе
· егуж(е) велнѣем(ь) :-~

Им(о)гоцѣнное <богатство . н нежданѣщее тѣло твоѣ стѣ>(13б)жавши храмъ твои
<свете . красещи се> тобою . <н вѣ>звѣаетъ весел(е)щи се . велнѣи сл(а)ва моѣа г(оспод)а,
даровавшаго ми мое оукрашенїе . покровъ н застѣпенїе отъ сѣпостатных¹⁸⁴ :-~

бо(городн)чнь¹⁸⁵

Истиннѣю б(огороди)цоу вѣди м(оу)ч(е)никъ лазарь . н¹⁸⁶ не тебѣ рожденнаго
б(ог)а проповѣдае . къ безбожномоу множествоу от¹⁸⁷ т(о)го люб[ь]ви опытивъ се
моужьскїи . противи се до смръти, б(огороди)це тебѣ вѣл(н)ч(а)нем(ь) :-~

ннь, ѣмос(ь) .

оудиви се¹⁸⁸ :-~

Тебѣ м(о)лимъ с(вѣ)те прилежно . о цр(ь)квы вѣрнѣи пом(о)ли се . о ниенже крѣвь
свою м(оу)ч(е)ничьски нзлїалъ еси . православиѣи же вѣре крѣпость на ереси враговъ
испроси . сьмиренїе же чѣтѣщи ми те лазарь :-~

¹⁷⁹ да твоѣ бл(а)гости вьсачьскаа испльнет се . да те ѣко бл(а)годѣтеля велнѣемъ X 482; да те ѣко
бл(а)годѣтеля велнѣемъ A 142.

¹⁸⁰ вѣсакъ земльн(ородн)ъ X 482.

¹⁸¹ рад[о]ующи X 482.

¹⁸² Инверзија X 482.

¹⁸³ събывшихъ се X 482.

¹⁸⁴ сѣпостатныхъ X 482.

¹⁸⁵ Нема X 482.

¹⁸⁶ Нема X 482.

¹⁸⁷ о X 482.

¹⁸⁸ Сл. ум. оубо о семь н(е)во X 482.

Їако шип'къ багреновидни · н ѡбилько бл(а)говонно · н ѡако кринь селни, н ѡако
мврѡ бл(а)говонно · рака твоѡа лазаре нас(ь) обл(а)гоуѡавае веселитъ · юже н посредѣ
нмоуѡе, ѡакоже скровище мн(о)гоцѣнно · тою красѡем се, сп(а)са велнчающе ÷

Въ праздникъ с(вѣ)тые ти памѣти лазаре · сышѣдше с(ѣ) лицн веселет се · съ нынѣ
н мы пѣс(ь)ни ти почитаемъ · прїиди же н ты с(вѣ)те · н прѣдначинан трѣж[ь]ст'внаа
· озлобленїѡ же нас(ь) нзбави в(ь)сакого¹⁸⁹ · ѡако твоѡа если паствнна ÷

во(городн'нь)

Ѡ в[ь]сѣпѣтаа ц(а)р(н)це · ѡаже безначелнаго рождѣшїи ц(а)ра славн · поющнм
те сьгрѣшенїемъ прощенїе · н житїю оустроенїе бл(а)гопрнбнтно подаждь твоего лазара
м(о)лбами ÷~

*к(а)тав(а)с(ї)а ·

в(ь)сакъ земльнородни¹⁹⁰ ÷

свѣт(илнь) · *под[обнь] · жених¹⁹¹ ÷

¹⁸⁹ Инверзија X 482.

¹⁹⁰ к(а)тав(а)с(ї)а · в(ь)сакъ зем(льнын) X 482, нема X 509, M 180, A 142, П 55.

¹⁹¹ Нема X 482, у Д 39 следи проширење с(вѣ)тоух; уместо светилног у M 180 под[обнь],
съ оу҃ченикы: —, а у A 290 под[обнь] · жены оу҃слишнѣ: —